

ŠTA JE GEOGRAFSKA OZNAKA (GO)???

Geografska oznaka (GO) je znak koji se koristi na proizvodima koji imaju određeno geografsko porijeklo i posjeduju kvalitet ili reputaciju koji su posljedica tog porijekla i rezultat primjene strogih pravila proizvodnje definisanih posebnim propisima. Poštovanje ovih pravila stalno prate nezavisni subjekti koji potvrđuju da su standardi ispunjeni.

Prepoznate su tri oznake kvaliteta, a koriste se njihove skraćenice ZOP (zaštićena oznaka porijekla), ZOGP (zaštićena oznaka geografskog porijekla) i GTS (garantovano tradicionalno specijalitet).

Koristi od registracije proizvoda kao geografske oznake

Zaštita

Naziv proizvoda će biti isključivo pravo grupe (udruženja) koja se registruje.

Izgradnja povjerenja

Registracija GO povećava povjerenje potrošača u način proizvodnje i kvaliteta proizvoda.

Međunarodni nivo

Poslije zaštite na nacionalnom nivou, nosilac oznaka može zaštititi na nivou EU.

Dodana vrijednost

Prodajna cijena proizvoda raste, a geografska oznaka služi kao kolektivni marketinški alat.

Čuvanje

GO su način poboljšanja pružanja javnih dobara – poput naslijeđa hrane, krajolika, tradicionalnih znanja/ lokalnih vještina i generalno ruralne ekonomije.

Podrška

GO promovišu ulogu proizvođača u lancu vrijednosti i doprinose održivom razvoju lokalnih zajednica.

Snaga

GO jača zajednicu i ujedinjuje lokalno stanovništvo za razvoj zajednice.

Znate li da entitetska ministarstva poljoprivrede daju podršku za dobijanje GEO oznaka?

(Više informacija dostupno u Vodiču za dobijanje oznaka geografskog porijekla i tradicionalnih specijaliteta hrane u BiH)

Poređenje

	ZOP	ZOGP	GTS
Oznaka			
Naziv	Potiče iz određenog mjesta, regije ili (izuzetno) države	Potiče iz određenog mjesta, regije ili države	Nije vezan za određeno geografsko područje
Veza sa geografskim područjem (GP)	Suštinska ili isključiva	Kvalitet, ugled ili ostale karakteristike	Tradicionalni način proizvodnje ili sastava proizvoda nije ograničen GP
Faze proizvodnje	Sve faze proizvodnje u GP	Najmanje jedna faza proizvodnje u GP	Bilo gdje
Sirovine	U GP	Bilo gdje	Bilo gdje

Ključni dio registracije je specifikacija proizvoda

Informacije o proizvodu

Specifikacija sadrži informacije o proizvodu, njegovim posebnim kvalitetima, području proizvodnje i objašnjava vezu između datog proizvoda i geografskog okruženja.

Preporuka: Analizirajte date primjere specifikacija kako biste efikasno prošli kroz proces pripreme (sadržaj, dužina, jasnoća dokumenta).

Specifikacija proizvoda

Plan kontrole

Specifikacija nije odlučujuća samo za uspjeh zahtjeva, već služi i kao osnova za izradu plana kontrole po kojem se provodi daljnja kontrola.

Preporuka: Razmislite koje se varijable u specifikaciji proizvoda mogu promijeniti u narednim godinama!

Novi proizvođači

Specifikacija mora sadržavati sve potrebne informacije koje su neophodne kako bi svaki novi proizvođač i/ili prerađivač (kada je oznaka registrovana) mogao na jednak način proizvoditi taj prehrambeni proizvod i koristiti registrovanu oznaku.

Napomena: Proizvođačka specifikacija treba biti detaljna ali pazite da vas neki detalji ne ograniče u kasnijoj implementaciji! Npr. stavite raspon umjesto tačne vrijednosti (procenat soli), ili ostavite malo prostora za varijable koje su promjenjive (porijeklo sirovina).

Proizvođači/prerađivači

Važno da sami proizvođači i/ili prerađivači definišu i postavljaju pravila u specifikaciji.

Preporuka: Konsultujte se sa predstavnicima FSA oko nacrtu specifikacije i prije podnošenja formalne prijave!

Svi u lancu uključeni

Veoma je važno da u izradu specifikacije budu uključeni svi učesnici proizvodnog lanca radi definisanja i postavljanja uslova važnih za proizvodnju prehrambenog proizvoda.

Razlog: Ovakvim pristupom ćete postići da veći broj proizvođača može kasnije koristiti stečenu oznaku!